

Par šprotmaizītēm, sauso atlikumu un bumeranga efektu politikā

Tikai 10 mēnešus pēc iepriekšējās Saeimas ievēlēšanas, jau septembrī mūs gaida jaunas Saeimas vēlēšanas. Iepriekšējā reizē visvairāk Līvānu novada iedzīvotāju savu balsi atdeva par deputātu Jāni Klaužu. Kaut arī viņš bija desmitais ZZS sarakstā, Latgales vēlēšanu apgabālā J.Klaužs ieguva visvairāk balsu (vairāk kā 22 tūkstoši nobalsoja par J.Klaužu) apsteidzot saraksta līderus. «Līvānu novada vēstis» populārajam politiķim ar vislielāko pieredzi Saeimā vaicāja, ar kādām sajūtām viņš sagaida šo laiku.

- Nu jau ir zināms, ka esat arī 11. Saeimas deputātu kandidāts. Kādi apsvērumi jums lika izdarīt šādu izvēli?

- Jautājums par manu varbūtējo piedalīšanos Saeimas ārkārtas vēlēšanās tika skatīts Līvānu novada attīstības biedrības pilnsapulcē, un visu biedru lēmums bija vienprātīgs – iesāktais darbs jāturpina. Bez tam, ne mazāk svarīgs bija arī apsvērumi, ka iepriekšējās vēlēšanās manu kandidatūru atbalstīja vairāk kā divdesmit tūkstoši Latgales vēlētajiem – ko gan šie cilvēki par mani, ja es atteiktos, domātu? Tāpēc esmu sarakstā. Ar trešo kārtas numuru.

-Vēlētāji pret politiskajām partijām, arī pret ZZS daudzviet ir noskaņoti kritiski. Vai atbalstāt visu, ko dara partija, jebšu jums šajā laikā, ko pavadījāt 10. Saeimā, ir bijis arī savs redzējums?

- Jāsaka godīgi – diemžēl šis laiks, kuru pavadīju 10. Saeimā, bija īss. Politiski tiku ieskicējis vairākus Līvāniem nopietnus attīstības projektus, taču tagad to turpmākā virzība ir neskaidra. Būs jauns parlaments, jauna valdība – būs jāsāk viss no gala, taču tas ir vēlētajiem ziņā.

Bez tam, vairākkārtīgi esmu uzsvēris, ka Latgales attīstībai un cilvēkiem no šī parlamenta un valdības lielas jēgas nebija – pozīcijā jau atradās tikai pieci no Latgales ievēlēti deputāti. Un diezin vai tie vēlētāji, kuri balsoja par Rīgas iedzīvotājiem – godājamo K.Šadurski un A.Loskutovu, viņus pa šo neilgo laiku vispār Latgalē sastapa. Pārējie 11 Latgales deputāti atradās opozīcijā, un viņu iespējas kaut ko reāli paveikt bija ļoti necilas.

Tagad daži vārdi par novada attīstības biedrības «Līvāni» un arī manām attiecībām ar ZZS. Redzat, mani ar ZZS saista tikai līgumattiecības, kuras pastāv starp biedrību «Līvāni» un ZZS. Šo līgumattiecību ietvaros ZZS mani iekļāva savā vēlēšanu listē Latgalē. Pateicoties Jūsu atbalstam, iepriekšējās vēlēšanās es, startējot ar 10. kārtas numuru, pēc balsu saskaitīšanas nokļuvu 1. vietā savā sarakstā. Šis rezultāts jau arī faktiski pauž vēlētāju patieso attieksmi pret ZZS realizēto ilgtermiņa politiku. Ja par mani, kurš nav ZZS (un arī nevienas citas partijas) biedrs vēlētajiem balsoja labprātāk nekā par partijas līderiem, kuri atradās saraksta augšgalā.

Man personiski nav nedz saprotams, nedz pieņemams tas, ka Latvijas zemnieki saņem vismazākās subsīdijas Eiropas Savienībā. Pat Igaunijā, Rumānijā, Lietuvā un Bulgārijā tās ir ievērojami augstākas. Redzat, katrai šādai nelietībai ir uzvārds, vārds un tēvavārds, un tie ir arī skaļi jānosauc. Nedomāju, ka ZZS līderi šeit ir bez vainas. Varas partija, kā nekā, taču – spriediet paši.

Tomēr, tikai pateicoties pašreizējā zemkopības ministra J.Dūklava nepiekāpībai, šī problēma ir skaļi izskanējusi ne tikai Latvijā, bet visā Eiropā. Un tikai tā – cīnoties par Latvijas cilvēku interesēm, var kaut ko arī izcīnīt.

Lai kā tur arī nebūtu, taču gribu teikt, ka ZZS vienkāršajiem cilvēkiem ir nesalīdzināmi tuvāka nekā koalīcijas partneris «Vienotība». Nedrīkst aizmirst, ka ZZS nepiekāpība pasargāja pensionārus no pensiju «apcirpšanas». ZZS spiediena rezultātā tika uz laiku saglabāta neatliekamā medicīniskā palīdzība virknē lokālo slimnīcu. Mēs ar kolēģi, deputāti Ivetu Griguli bijām pirmie, kuri, pārkāpjot koalīcijas disciplīnu, šī gada budžetā iesniedza savus priekšlikumus slimnīcu sakarā. Ne par velti avīzē «Diena» frakcijas priekšsēdētājs A.Brigmanis, publiski nosaucot manu un I.Grigales uzvārdu, paziņoja, ka frakcijā ir deputāti, kuri viņam nepakļaujas. I.Griguli par to pat izmeta no Zaļo partijas. Ar mani to vienkārši nevarēja izdarīt, jo neesmu nevienas partijas biedrs.

Tādas, lūk, tās lietas attiecībā uz savu redzējumu un mugurkaulu, kas vajadzīgs, lai par šo redzējumu stingri iestātos. Un šis nebūt nav vienīgais gadījums, kad man ir bijis pašam savs viedoklis.

-Tauta ir nobriedusi pārmaiņām, tā ir atlaidusi Saeimu. Šķiet, politiķu augstprātības laiki ir pagāju-

ši. Kādaī būtu jāklūst politikai pēc Saeimas vēlēšanām? Kam būtu jāmainās, lai cilvēki dzīvotu labākā valstī?

- Redzat, politika – tā ir cīņa par varu. Tikai jautājums – kādi ir Latvijas politiķu mērķi? Diemžēl ļoti daudziem politiķiem mērķis ir kļūt par deputātu. Vai tādām ir jābūt mērķim, spriediet paši? Nu kļūst šis cienījamais cilvēks par deputātu, un tālāk – ko? Iestājas šis deputāts daudzās dažādu valstu draudzības grupās. Tiek aicināts uz dažādām pieņemšanām, ēd šprotu un desmaizītes, ja paveicas, dabū arī kādu ikru maizīti. Dzer viņu vai ko stiprāku, uzsauc tostu par tās valsts labklājību, kuras vēstnieks ir aicinātājs. Tiek gudri spriedelēts par globālo krīzi, Grieķijas problēmām un citām tikpat nopietnām lietām.

Nominē šādu deputātu darbam komisijās – tā viens lauksaimnieks no Cēsu puses (uzvārdu neminēšu) 9. Saeimā četrus gadus «strādāja» Saeimas Juridiskajā komisijā. Varbūt, ka uz beigām viņš kaut ko sāka apjēgt no tur notiekošā.

Kāds cits deputāts dedzīgi iesaistās Baltijas asamblejas darbā. Es četrus gadus Saeimā sēdēju blakus šīs asamblejas Latvijas delegācijas vadītājam, un uz manu vienkāršo jautājumu: «A kāds ir sausais atlikums no Jūsu darba?», viņa man vispār neko neatbildēja. Lai kam biju pajautājis kaut ko nepiedienīgu...

Kad citu reizi pajautāju Vinetai Muižniecei, kāpēc Saeimas prezidijs sūta deputātus komandējumos uz «nēģeru» valstīm Āfrikā, un kāds vispār sabiedrībai labums no šādām «ekskursijām», saņēmu ļoti skarbu atbildi, ka es neko nesaprotot no parlamentārā darba...

«Būt par deputātu – man tas ir instruments, lai varētu risināt sava novada cilvēku problēmas. Citam varbūt tas ir mērķis – tikt par deputātu.»

Šos atgadījumus stāstot, nevienam negribu aizvainot. Tikai man kļuva pilnīgi skaidrs, ka tās ir pilnīgi dažādas dzīves filozofijas. Kādam ir mērķis kļūt par deputātu. To sasniedzot, viņš uzsāk, kā man liekas, diezgan bezjēdzīgu sava laika iznīkošanu. Nu kādi tur vairs vēlētāji un viņu problēmas! Par tām atceras īsi pirms nākošajām vēlēšanām.

Man personīgi būt par deputātu ir līdzeklis jeb instruments, lai varētu risināt sava novada, kā arī Latgales cilvēku problēmas, kuru patiešām netrūkst.

Redzat, tam tad arī būtu jāmainās. Lai Saeimā būtu vairāk cilvēku, kuriem kļūt par deputātu nebūtu mērķis, bet gan līdzeklis lai panāktu pārmaiņas savā novadā, pilsētā, pagastā, Latgalē un Latvijā.

-Uz šīm vēlēšanām daudzi liek tik lielas cerības! Taču, dzirdot, ko šobrīd stāsta politiķi, liekas, ka mēs un viņi dzīvojam dažādās valstīs. Viņi stāsta, ka viss ir tik labi, valsts izaugsme atkal esot atsākusies...

-Negribu nevienam mānīt un saku godīgi – neticu, ka pēc šīm vēlēšanām mēs dzīvosim labākā valstī.

Neticu es V.Zatleram un viņa reformām. Reformēties vajadzēja, pildot atbildīgo Valsts prezidenta amatu, nevis snaust un izlikties, ka viss ir kārtībā. Bija jāreformē vēlēšanu likums. Jāievieš kaut daļēja mažoritārā sistēma, kad deputātu kandidātam nav obligāti būt partijas «listē». Jāveido mazāki vēlēšanu apgabali, lai deputāts ir tuvāks savam vēlētajam.

Redzat, nemainot sistēmas parametrus, naivi ir gaidīt labāku vēlēšanu rezultātu un kvalitatīvāku Saeimu. Līdzīgi kā būvējot māju: ja būvēsi šķībi greizi, tad nelīdzēs arī vislabākie materiāli – ēka nebūs ne droša, ne stabila.

Nekomentēšu arī politisko lokomotīvu principa izmantošanu Zatlera partijas nosaukumā, kas jau pamatos ir nekorekts papēmiens, pie tam – aizliegts. Un runājot par V.Zatleru un viņa komandu, premjera kandidātu E.Sprūdžu ieskaitot, – arī zilonis trauku veikalā var sevi uzskatīt par reformatoru...

Diemžēl neticu arī «Vienotībai» ar S.Āboltiņu priekšgalā – tā savā priekšvēlēšanu agitācijā melot! Stāstīt, ka ir izveidotas 50 tūkstoši jaunas darba vietas! Nu kur šīs darba vietas Latvijā ir redzētas? Es tādas nezinu. Spriediet paši: liels uzņēmums Latvijas apstākļos jau ir tāds, kurā strādā ap 200 darbinieku, tātad «kaut kur» ir radīti apmēram 250 šādi uzņēmumi. Diemžēl es nevienam tādu uzņēmumu nezinu. Varbūt jūs, godātie lasītāji zināt, bet, ja nezināt, nopietni pa-

domājiet par šo politiķu goda prātu, atbildību vēlētajiem priekšā un citām morālajām lietām, ko šiem politiķiem tā tik pieminēt.

-Kam tad uzticēties?

-Katrš deputāts nāks ar savu padarīto darbu bilanci. Tā arī jāvērtē! Cilvēkiem nevajag meklēt kaut kādus ideālus sarakstus un partijas, jo tādi pieejai vienmēr seko vilšanās. Arī protestēt, atriebties ar savu balsojumu kādam – tas nav prāta darbs! Tādēļ mana atbilde – jāmainās mums pašiem. Kā? Ir tikai vienas vērtības, uz kurām jebkurš cilvēks var droši balstīties, tām ticēt – un tās ir kristīgās vērtības.

Domāju, daudzi no jums, cienījamie lasītāji, piedalījāties Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos Aglonā 15. augustā un dzirdējāt arhibīskapa Zbigneva Stankeviča mācību. Ja nedzirdējāt, silti iesaku ar to iepazīties, jo mana visdziļākā pārliecība ir tāda, ka, tikai balstoties uz šīm vērtībām un atziņām, mūsu dzīves un reizē arī mūsu valsts var mainīties uz labo pusi.

«Viss, ko dara politiķi, atgriežas pie viņiem pašiem. Ja politiķi to saprastu, viņi nedarītu pāri savai tautai.»

-Kāds varētu vaicāt: kā tad šīs vērtības piemērot deputāta darbā?

-Katrš to droši vien saprot savādāk. Redzat, man aiz muguras ir zināma pieredze un gadu skaits, kas ļauj pārvērtēt dzīves īstās vērtības. Mana visdziļākā pārliecība, ka labi darbi var notikt tikai ar Dieva svētību. Tā nav poza, ko ieņem pirms vēlēšanām, bet mana visdziļākā pārliecība. Ja kādam tā nepatīk, neko darīt. Tāpēc es no savas pārliecības atkāpties negrāso.

Viss, ko dara politiķis, kā rīkojas – tas viss atgriežas pie viņa paša. Gan labais, gan sliktais. Ja politiķi to saprastu, viņi nedarītu pāri tautai. Ja viņi nedarītu pāri tautai, tauta viņus cienītu nevis nicinātu. Jo ne jau tautu viņi (politiķi) apmāna. Bet gan paši sevi.

Tas pats attiecas uz ierēdņiem, ministriem. Esmu daudzgiem ministriem bijis neērts, dažs labs, jau mani ieraugot vien, labāk bēg. Negrib uzņemties atbildību. Jā, es esmu skarbs savos izteikumos, jo nevaru samierināties ar ierēdņu bezatbildību un nekompetenci. Šo muļķību sekas uz savas ādas izjūt vienkāršie cilvēki Latgalē, citur Latvijā. Ne jau birokrātu sarakstītas programmas atgriezīs tautiešus dzimtenē, bet elementāras lietas – iespēja nopelnīt iztiku, samērīgi prognozējami nodokļi, garantētas pensijas, iespēja ārstēties slimnīcā, normāli ceļi, augstākā izglītība, bērnodārzi, platību maksājumi. Ir pēdējais brīdis pieņemt valstiskus lēmumus, domājot par cilvēkiem.

Visiem lasītājiem veselību un veiksmi vēlot,
Jānis Klaužs

Red. Ar šo publikāciju LNV nevienam neaicina balsot par vai pret kādu no politiskajiem spēkiem. Lūdzam izvērtēt visas piedāvātās priekšvēlēšanu programmas, sarakstus un izvēli izdarīt atbildīgi.